

Operatio enim ^{an} ~~an~~ membrum. Ita in plura
dextera est maior sinistra, quia frequentius venit
in opus.

DKVVS
MS 923

Performam nasi, cognoscitur hasta
Gaardi.

Oris ferè labium, quantum sit virgi-
nis antrum

Ein grosser Raß ein kleiner Mund
Ein feiner Raß ein großer Mund

nam follis mollet, gena pallat, oculus
quoque girat.

Hac signa satis corruptae virginitatis.

Al das Drey Dünckelwand, so bin ich auch
ein

Wäiber gannit, Daz gi mußt, Daz
llas, wärfen, Daz gi mußt, Daz
Wärfen, foch, wärfen, wärfen, wärfen.

Gewaltigen Lieb, wärfen, wärfen
Wärfen, wärfen, wärfen, wärfen
Wärfen, wärfen, wärfen, wärfen
Wärfen, wärfen, wärfen, wärfen.

Die Daz, die Daz, die Daz, die Daz
die Daz, die Daz, die Daz, die Daz
die Daz, die Daz, die Daz, die Daz
die Daz, die Daz, die Daz, die Daz.

Nimm das Daz, von einem
halb edel, das gelbt von, die,
dem, dem, dem, dem, dem,
Zusammen, die, die, die,
und legt es auf den faden.
Lib. 3. cap. 7. cortese.

Das Daz, das Daz, das Daz
Nimm das Daz, das Daz, das Daz
und legt es auf den faden, ist der
faden, die, die, die, die, die.

Lib. 3. cap. 33.
Das Daz, das Daz, das Daz
Zusammen.

Daz, die, die, die, die, die
Zusammen, die, die, die, die, die
und ist, die, die, die, die, die
das Daz

Dar nach in warmen wasser und
frische weid mit der hand, und die
ist kan man zu noch, faste und
Zerpantin fladde brauches.

cap. 34

W. der fladde sind.

Prinzipium.

Wagte die fladde mit warmen
laugen und ein allain dar in.
Sich klar mit Ding gemischt, ist
auch gut dar in.

cap. 35

W. der fladde sind.

W. der fladde sind.

W. der fladde sind.

Nim 2 teil Ungelapten Pold, 2 teil
1 teil, klar und ein wasser 6 teil
ein die alle dinsten in ein Ding

Antz

Zu der erindes. was man
et ein brauches edel, und die
erinde vor gefe ist sein, und
mache warm und ein alle macht
3. d. 4. brotzen in die erinde,
bindt die erinde zu last 2. 4. stück
Dann also stes ist es gefeilt.

cap. 7. Ein ander.

Nim 2 fubste frische ein Zerpantin
d'opfel, und 5 frische Lippes
niste, ein et zu stens in ein
Aindes, von Finnen kann und
 $\frac{1}{2}$ mal gemindert also, das hege ab
et in einem nist 10 tag lang, nim
et dar nach wieder her an, ein et
in einem alt erind, mache erst
ein

im Sauberen faren, Und Junner
langsam und langsam
Und vor heraus der Kumpel das es,
halt den, es heilet alle Wunden
in 24 Stunden.

lib. i. cap. 12. Cortese.

Alle gebrochne und flade
Bosennüster an 3 Frauen
in 3 Tagen zu heilen

Nimm Süßholzwurzel, Zincker, Mastix
Sol, Turpentin und misch es alles zu,
sammle, und brauche es nach dem
gefallen, den mit diesem Saft wird
die geheilet.

cap. 14.

Für die Bosennüster.

Nimm

Millo in primas Animosi Martis Olympi,
Atque in fine capit, interiora etc.
AMOTE.

Millo tibi Lunam, Solem, simul et canis iram,
quam pedes, etc, mibi Virgo, etc.
COR.

vi
Penna pedes eademq; caput largitur amica
Tertia post decimam pedes ventrem; ministrat.
Anna.

Dimidium sphaera, sphaeram, cum
principe Romanum
Exigit a nobis summi creator
olympi. COR.

Sic igitur Venenis qui telis accipit
 Si u puer membris multib' hunc iaculatur
 Sc mulier toto iactans de corpore amorem
 Unde feritur, eò tendit gestitq' coiere:
 Et iacere humorem in corp' de corpore ductum.
 App'ant auide corp' impugnatq' salinas
 Oris, et inspirant prestantes dentib' ora
 Nequit quam: quoniam nil inde abradere possunt
 Nec penetrare et abire in corp' corpore toto.
 Nam facere interdum velle et certare videntur.
 Ut adeo capide Venenis compagib' harent,
 Memora Voluptatis dum vi labefacta liquecunt.

De puellarum femor.¹⁰⁴
 causa triplex, reb' fermentes sum,
 mouet astus
 Quolibet ut reddat frigidiora riuu
 Umbra silens, placido spirantes muu
 mare venti
 Humor et assidue pratero'antis
 aqua.
 Hinc est quod tenaris semper frigere
 puellis
 Inuenies, libeat si tetigisse, femur:
 Quod liquidi irrigent fontes per spaca
 viarum,
 Aspirant blando flamine saepe
 nates.

Das weis ist mit allen gelben & weissen
Wundt geseit gebrant, velt hiezu ein loth
von feng die brust mit dinstreich, den koch
aus fruchtreich, den velt mit ab balant
wilt daz vund Hand von loly, die ist von
vint, & Kupfer aus dem vintland, die
Hand aus dem schickland, velt die
der koch ist & velt velt von may, der
vint

NB
Dieser velt velt mit velt velt, der
vint velt velt velt: Drei gelbe, Drei
weisse, Drei dinstreich, Drei lauge, Drei
schwarze, Drei weisse, Drei rote &
die velt velt & die brust vundt & der, &
vint & die vint vundt vundt & vint, & vint,
& ist & vint vundt & vint velt, die lauge vint die
finger vundt & die vint velt, & die vint vint vint
die lauge vundt & die vint, die vint vint & die vint
vint vundt die vint, die vint vint die vint
vundt der vint.

pfundt vint jede vint gelb in
20 fl., das also 40 fl. vundt, das
die selbigen, aus fatter, dinstreich, der
vint dar nach alle morgen, & dinstreich
vint die zu pulvint, die ist dar nach
in vint vint & vint vint, die vint 40
tage lang alle morgen, so velt die
gestunt.

Lib. i. cap. 6. Cortele.

Ein oel vint vint in 24
vint, die vint.

Vint gelb, vint vint, vint oel i. lb,
vint vint 3 vint, vint ist vint zu
vint vint, vundt dar nach vint
vint vint, fatter vint, so
lange die vint vint vint,
vint vint vint dar nach vint
vint

in einem finger heraus, Und so es
nicht gestalt vñlich wird, so laß es
besser stehen, daß es die gestalt
bekommt, Dar nach bringe es durch
einen tüch, Und nach herausser löst
es sich in einem sonderlichen geßir
Cvach aber im tüch bleibt es besser
ein wenig so wird es, das ich vñlich dir auch
sagen vñlich es gut ist) Und dar nach
nach dar zu, so wird es als du bedien
man dar zu, das gemacht von dem
Krieger der vñlich perforata
genant, In vñlicher und nicht es
Zusammen, die gestalt in einem vñlich
vermischet, geßir, Und dann es
zu

sichst es sich nicht es macht für
and distilliert, so ist es ein Zierbey
es geist dar von gezeiget ist, so man
dar nach es geßir hinweg, Und es
es brautwein in j and glast, Und
bringt alle macht von dem selbigen
es doch vñlich zu gemacht es keine kraft
nicht geßir dar, Vñlich dar nach wird
es nicht vñlich vñlich, so es vñlich, Und
es gleich vñlich oben gemacht, daß es
brautwein heraus vñlich, als es
erste macht, Und die so alle die sein
genant fast, von die man alles geßir
ist, so man es brautwein, das dar von
es ist, distillation bekommen, daß
es in j geßir mit j lingen halft
vñlicher

Wagelohr 4 elen lang, und stopffe in
denselbiges halff einu rinnen, und
trunget, swam fast 4 finger breit
gar fast 2 1/2 uel stopffe, und 1/2 lüch
dies hüt oben auß dem halff gar
uel, 2 1/2 spiritus uel und noch oben
and gese, dan und 2 brantwein sfer
flor und besser danen uel, distill
isre sfer darnach uel in ein
gestalt, so uelst du and 2 wasen
guten brantwein in aller pfeltig
und vollkommenheit haben, denselbiges
befalt in 1 glasse, daffir, uel
zugemacht mit wein uel, und
mit wasser papir uel verbunden.

Wie man den brantwein

*zueichsel, uel man zu trincken
uel. lib 4. cap. 96.*

Nim

Nim glasklären, 1/2 mal ¹¹⁵
laun, Camfora, Jodid i 1/2
alunen, Zinkasium, Borax
Jodid 2 1/2 elen, Borax ad klein,
und lege es in ein gessir oder gläß,
da 2 brantwein unu, 1/2 elen,
2 1/2 sfer trincken, uelst, mach es
darnach uel zu, und laß 1 monat
lang in 2 Sonnen, so uelst
er vollkommen gemacht, man
mag and sein angesehen damit
uelaffen, und mit andern uelaffen
ueiffen, so uelst du uel dinge
sfer.

Lib. 4. cap. 194.

*Ein wasser von laun und
Blumen.*

Nim

Nim grüne oder Dürre Lotion
del blunnen, thū sie in guten, staa
den brautweim 3 tage lang od
langer, thū noch darzu Rosen, von
Damasco, so in sel du wilt, setze es
in einen Alombid, und distilliere
es per Balneum Mariae, dinst das
Alombid schwebel, thū bißwen oder
andere volthende Materia darin
setze es darnach an die Sonne, und
laß es sich purificiren, und reinigen.

Lib. 3. cap. 21.

Wie man die farben Cib man
in was wasser vilt, so man
in ein phlegm

Ein Jodas vilt, so von seiden gem,
acht ist, so man mit Zweiseltast
wasser

wasser, darin ein viltig
gestossen, all dem gestan ist, so
wirdes die farben nicht verlor.

Hiermit

gibt die Cor

Mammilla ne crecant.

Melissa contusa in emplastro formam
et mannis mulierum superposita, et
eorum incrementum prohibet.

Melissa mulierum

manis virginum similes

sunt.

Tandem sanctificis post Plin. cap.
in arto congentum e de Sanguine
piscem mannis mulierum super
positum, illas ad eo constringere

...a formis
...partibus
...facere. An
...et voluptati studentes.

Uf quis cito inebrietur

Sine nocimento. *log. v. in*
Lignum aloes indum infundatur
in vino, aut coquantur cortices
mandragora in aqua, donec rubescat,
et diluatur vinum ex ea. Alexig.

Ab:

Do in an den Sauer von Schaff
müllers Barstößel, mit Ölig und
Roson wasser rufft Das Sauer ist
Benimpt od die Colera ist
Zat. cf. Samrasig. *Nicht tollt.*

Sequent. ex p. 15
Scribitur

117
Animantium omnium communis
est semen utriusque sexus. et tam feminae quam
mas.

Semen est sanguis purissimus in testibus perfe-
ctissime excoctus. Materia sicut est a toto
corpore.

Animala 1. Superfluitas vitæ vel mi sanguinei adu-
nti 2. In organo illis generatiōis 3. Ad sententi-
naturam perfecta. 4. Materia seminis ab omnibus
corporis membris derivatur.

Testes alimonia destituti per vasa seminaria
sanguinem attrahunt ex vena cava: Hæc rursus
ex reliquis maioribus, illa ex alijs. s. vicijs exi-
gunt. Akratum deinceps illum sanguinem,
si per temporis aliquod intervallum in ijs
moratur, ex alto concoquunt, ut inde nutri-
antur, reliquis vero molestantes excernunt a

carenter nutrimento 1. Ex trunco illo venarum.
In dextro latere à ramo vena cava supra dextrum
reorem oritur quedam vena, et inde non procul a mu-
nera descendens oritur arteria, qua duo paulatim eo-
nauerunt velut in pyramidem et ad dextrum latem de-
scendunt quod vas vocatur seminario. Simili modo
in sinistro latere. 3. Vasa seminaria. 4. In sinistis testibus
ampli. 1. Libus dicitur Sacerat, 5. Testes perfecti videntur
substantia

113
substantia. & superfluitates appellantur et opiscunt.
Fit autem semen albicans, ob substantiam tes-
tium albicantem.

Color seminis albus est, quia testes sunt albi. Nam
quicquid alteratur, naturam alterantis attrahit.

Ex hoc semine utroque in utero, seu matrice con-
mixto et concepto, animalia universa
procreantur.

Matris et famina. & receptaculo generationis fetus.
Matris seu uteri est organum, concipiendo semini
formando fetus dicitur, inter vesicam et rectum
intestinum collocatum.

Conceptio est actio uteri, qua seminis potestas
excusabitur ad insitum minus obcurum et
exequendum.

Matris operatio, qua facultas generandi fetus in
femina delitescens, excusatur ad insitum minus
fatum formandum et producendum. Conceptio
nunc non dicitur, quando semen est actum,
tum et aliquandiu retinetur, sed tum demum
quando facultas generandi fetus in semine existens
natura uteri excusatur.

Homines principium præter commune
illud semen, est sanguis in mulieribus
menstruus.

quem

quæ semen in utero conceptum ut jure convenienter
per vasorum in uterum delinquentium osculo, quæ voca-
ntur coelidones. & Materia propinqua semini non
modo semen est utriusque sexus, sed etiam sanguis
mulieris qui singulis mensibus excusatur.

Sanguis menstruus qui dicitur, est sanguinis im-
purioris superfluitas. & qui in mulieribus suffragatur.

Hic in mulieribus potissimum abundat, quia illa
ob desiderium vitam coarctant superfluos humores:
ob quos ne mulieres nimium periclitarentur, natu-
ra illos voluit singulis mensibus coacuari. unde
mensis & menstruus sanguis.

Moxis capio istamquam in utero, quia illa non ita
exercent et movent corpora, colligunt majorem
humorum copiam. & corpora eorum laeduntur.

Principia autem illa in matrice ad actum excusata
ta esse, mulieres inde colligunt si quaedam in
ipsa motio sentiatur, quæ quasi convellat et trahat
latum in se uterum contrahat ad concipiendum.
Item si matris officium nullissime clauda-
tur.

Semen utriusque sexus & coarcturam faciunt. & si motus
confusioem quandam habeat. & ad semen pariter ample-
ctendum. & matris enim solo gestationis tempore dicitur
est adhibere. & similiter colligunt si os uteri vesicæ
mentibus solis contrahatur.

Partium

Et hæc in hominis conceptio, conforma-
tio, præcreatio. Ex Psylle. Scribenis.

Job. 30.

Nonne sicut lac multasti me, et sicut
caseum me coagulasti, pelle & carne me
circumdediti, ossibus et nervis me compe-
disti, tuoque beneficio vita mea subsistit
et tua virtus fulcit spiritum meum.

quo tempore anima factus infunditur.

Anima tuum demum infunditur, cum fetus
in omnibus suis membris articularis fuerit delinea-
tus, quod fieri quinto ac quadragesimo a con-
ceptu die fieri solet, præsertim manibus, ubi
nono mense lucis huius auspiciis sunt accepturi.
Fæminis siquidem, quarum natura magis floccida
ad quinquagesimum diem formationis tempus
porrigitur. Et quaquam non omnino certo
fixos dienum numero hæc terminari possunt;
Hippocrates tamen exactissime ad calculum
revoavit, quo tempore infantis effigies,
formaque

formaque absolvitur, quo motum accipit, qua
natiuitatem consequitur. In libro siquidem de
natura foetus: Si marem inquit, trigesimo die
perfectus contingat, motum accipit sexagesimo, me-
nseque septimo in lucem prodit. Quod si quinto et
trigesimo die formam accepert, motu potitur
septuagesimo, menseque octavo nascendi primordia
accipit. Si vero die quadragesimo quinto Legiti-
mam formam adeptus fuerit, nonagesimo die
mouetur, ac nono mense natiuitatem consequitur.
Ex quo dienum mensuramque decursu ac serie, hinc
apparet formationis diem duplicatum motus diem
constituere, natiuitatis vero triplicatum nascendi
tempus commostrate. Verbi causa, ubi trige-
simus quintus formam perficit, is duplicatus
diem motus septuagesimum constituit, qui mensus
triplicatus bis centum sexusque dies seu 7 menses
conficit, si cuique mense triginta dienum numerum
assignes, Pari modo de reliquis ratiocinandum.
Cæterum cum fæmina tardius perficiatur,
sitque eius gestatio productior, paulo diversius sub-
ducitur ratio. Illa siquidem trigesimo tertio
die formata, motum accipit septuagesimo,

Alensq; septimo nascitur. Cum vero quadragesimo
a conceptu die illam formam contingit, octava
gesimo motu positur, atque octavo mense in
lucem producitur. Quod si quinto supra qua-
dragesimum die conformetur, motum accipit
postagesimo, mensq; nono eruptionem molitur
porro ca; quinquagesimo die forma obsoletur,
centesimo moveri incipit, ac decimo mense
fluctuatur, lucisque beneficio perficitur.

Hac prolixius a me enarrata sunt, quo
quisque intelligat animam rationalem tum
denuum infundi, cum foetu obsoletam formam
sit adeptus, saiq; lineamentis exacte distinctus
Nexus enim anima primo mense formationi
fatus insistit, sed facultas uteri, ac vitalis vis
femine magna solertia operi elaborando
incumbunt, ac sensim ad distincta membra
exaltantq; formam proeunt. Primis scilicet
6 diebus in ovi speciem semina conglobantur
lactisq; cremorem referunt ac fibra quadam
tenuissimo contextu, telis araneorum non
abimiles producuntur, deinde subsequenti-
bus novem diebus sanguinem et spiritum saltem
nistrant

nistrant acetabula ac vena umbilicaria
ex quo primum effigiantur membra organica
quaeque nutritionis sunt accommodata, ut pote
hepar, cor, splen, pulmones, cerebrum, quae
a primo conceptu momento ad decimum octa-
vum perficiuntur: Postmodum ad quartum
et quadragesimum diem coeterae partes corpo-
rificantur, foetusq; Vitalis esse, ac sentire in apti-
tudo ob imbecillitatem aut non moveatur, aut
fanta debilitate, ut gestans id sentire non
nequeat. Hoc itaq; tempore anima rationalis
vterum subire creditur, ac naturales facultates
seu potentias sua vi imbueret, totumque opifi-
cium perficere.

Hoc Levinus Lemnius.

Wolfs fraus im todt & Kind in der Welt
Dietrich von Sammler, Charomilla
für gewist und vrieht d. d. Ladig. Das was für
Dieses Kind im vrieht, gebend & von
Frau getraucht, ist das solligt und
bericht auf der plurim Durmstr. Lonic.
erus.

Hæc quæ sequantur scripsi

Nauiberge 1580

Ex Aristotelis

problem.

A. A. A.

De coitu.

Quæritur quare coeunt animalia?

¶ Secundam Auicennam, secundo de anima
per illam librum: Naturalissimum quidem opus
in viuentibus est generare sibi simile in specie, quod
fit propter conseruationem speciei. quia si coitus non
esset, omnes species dudum perissent.

¶ Quid sit coitus

¶ Est mutua actio maris et femine, et instrumē-
ta ad talem actum deputata, ad seruandam speciem
Et ideo dicunt theologi, quod quando coitus non fit
generatiōem sibi similem, tunc est masculinum

¶ Quare coitus temperatus sit generosus

lakem gbg liuitum rfd

¶ Secundam Auicennam et constantinum in lib.
de coitu. quod coitus alioquin corpus, et animam
exsiccat

caput et sensum confortat, auferit multas
agritudines melancholicas, quia expellit fumum
permatia de cerebro, et expellit materiam apostematam.
Et ideo secundum Auicennam Tertio canonis. Et
dimissione coitus aliquando causatur tenebrositas
ocularum, et vertigo capitis. Unde sperma viri
ultra debitum tempus retentum, conuertitur in
venenum.

¶ Quare distemperatus coitus, et nimis
abundans sit nocuus.

¶ Quia destruit visum, et corpus exsiccat quia
dicit Aristoteles secundo de Generatione animalium
Luxuria est emissio pure humiditatis, et cerebrum
consumit. Et inducit febres acutas secundum Aui-
cennam. Et maxime abbreviat vitam, sicut
videtur Aristoteli, in lib. de longitudine et breuitate
vite. Et hoc declarat Albertus de postere, qui
experimentum coitus, tantum prouenit ad 3 annu.

¶ Quare melancholicis et cholericis, non
vniuersum maris, valde necessarium.

¶ Quod multum exsiccat, cum ex se sit siccus ipsi
inducit sterilitatem per oppositum phlogmaticis et
sanguineis multum prodest coitus quia in eis multum
cum de tali materia, quæ necessariè a natura expelle-
nda est.

uda esse quamvis Aristoteles dicit. quod omne animal pingue sit pauci spermatice, quia materia transit in pinguedinem.

Quare femelle animalium bruto rum non appetunt coitum post impregnationem.

Et secundum Albertum, quia tunc matris famina est clausa et mentis tunc sunt retenta, ergo appetus circa illa cessat.

Quare mulieres, et equa, post impregnationem appetunt coitum.

Et secundum Galenum de muliere quod recordatio inuit ad coitum. Et quia mulieres recordantur delectationem in coitu precedenti habitam, et sic appetunt coitum. Sed de equa respondetur quia est animal multum vorax, quare habet in se multas fumositates. Et temperatas ergo appetit aliud spiritum: eo quod omni simile appetit suum simile.

Quare repleto corpore non est corandum.

Et secundum Aristoteliem quia prohibet digestionem. Similiter non bonum est verbi famelicis, quia ille coitus valde debilitat corpus animalis.

Quare non sit bonum post balneum coire.

Et

23
Et quia tunc pori sunt aperti et calor per totum corpus est dispersus. Ergo coitus sequens balneum maxime frigidat ipsum corpus.

Quare post vomitum et solutionem ventris, minime valet coitus.

Et quia valde periculosum est, duas facere purgationes in uno die, ut dicit Hippocrates et Galenus. Sic est de coitu et solutione ventris, cum venes et coitum purgantur, et intestina per vomitum.

Quare animalia agrestia, in coitu sunt furibunda. quod patet in cervis qui tunc maxime clamant et vociferant ut etiam patet de asinis qui tunc solent insanire ut dicit Galenus.

Et quia tunc membra sunt maxime incensa ex appetitu venereo. Natura laborat ad expellendum superflua, quae in sensu distrahunt ad iram, et ad furorem. Ergo post coitum sunt statim inaequalia.

Quare in coitu est tanta delectatio.

Et quia coitus est opus despectum in se, et totum malum et valde in mundum, ita quod omnia animalia naturaliter abhorrent illum actum. Et si non fuerit

faciunt tanta delectatio in ea nunquam fieret
alij coitus: quia talis alij immundus est, et mali-
ciosus. Et ergo natura in tali delectatione sic
exacerbat, ut species rerum subit observari.

Quare frequenter coeuntes non habent
tantam delectationem, sicut raro?

Ad quod fit propter tres rationes. prima ratio est
quia meatus feminis est nimis largus & amplus
ergo semen non facit ibi moram, ex cuius mora
inducitur delectatio. Secunda ratio est quia
illis semper coeuntibus, et continuam colunt est partus
tas feminis, et sic iterum non facit delectationem.

Tercia ratio est, quia illis aliquando loco feminis
emittitur sanguis cruidus et indigestus, vel alia
materia aquosa, et quia haec materia non est
calida, ergo non facit saltem delectationem.

Quod utrum coitus potest fieri per os
si quod animalia concipiunt per os?

ut dicunt quidam de vermibus, quod verula,
nido se rostro coeant et concipiant. Et quidam
dicunt quod mustela concipit et parit per os.

Ad quod ille sermo est penitus falsus et fictus, quia
licet columbae rostris se obstruant, tamen ex

hoc non concipiunt nec etiam sic colunt. Etiam
quia mustela semper portat in ore fetum suum
de loco ad locum, et ergo ipsi putant quod pariat
per os. Unde Aristoteles ita declarat et arguit
quicquid intrat per os intra hoc digerendo
consumitur: Sed si semina per os intrarent
tunc digerendo consumerentur. Ergo etc.

Maior patet quia non est debilis instantia, sed
consequencia tenet in Baris. Sed diceret
forte aliquis: Tamen beata Virgo concepit
per aurem, scilicet per verba. Ergo etiam
possibile est, quod aliqua mulier concipiat per
Respondeatur, quod non fuit naturale, sed supra
naturam et miraculose, et de illa conceptione
nihil est ad propositum. Unde dicit Albertus
quid mihi de Theologia, cum philosophia loquor?

De spermate.

Quaeritur unde generatur semine viri?

Ad quod de hoc sunt diversae opinioniones Medico-
rum

rum, phlogistonum, et dicunt quidam, quod
sperma sit humor superfluous quartæ digestionis.
Et alij dicit quod sperma sit sanguis purgatus
in cerebro fuscus, et est decoloratus, ut in testibus de-
coloratus. Sed alij dicunt, quod sit sufflumen
secundæ et tertiæ digestionis. Sed quia similia
sunt sudor, urina, spiritum phlogistonum, colera,
ergo dicit Aristoteles in libro de generatione
animalium: quod sperma semper est sufflumen
ultimo nutrimenti, scilicet sanguinis et totum corpus
diffusi. Sed tamen precipue diffunditur et decidit
a membris principalibus: scilicet a corde, hepate et cerebro.
Et huius signum est, quia talia membra in digestionem
virtutis seminalis maxime debilitantur, et ex illis
patet, quod coitus sit minime proficiens. Sed tamen aliqui
asserunt, quod predicta sunt intelligenda de coitu
excellenti, sed non de moderato: et tamen sunt aliqui
virtutes, quæ lucide patent in his membris, de
moderato coitu: Unde versus

1. Alienat corpus coitus moderamine factus.
2. Quibus sit licitus, quibus non, valde
nocivus.

quare

quare semen vini sit album, cum tamen
semen mulieris sit rubrum?

¶ Quod in vino et album, et magnum caliditate
et est magis decoloratum, quia in testibus decoloratur
quorum caro est alba, sicut et caro mammillarum.
Sed semen mulieris est rubrum, quia est sufflumen
secundæ digestionis, quæ celebratur in hepate, quæ
hepar est membrum rubrum. Item, et. Aliter
quia menstruum est sanguis corruptus et indigestus
ergo habet colorem sanguinis.

¶ Et, utrum sperma decidatur a membris
vel ab humoribus?

¶ Et secundum aliquos, quod a membris, sicut iam
dictum est. Et hoc sic probatur quia sensibilibus
videmus pelandum generat filium claudum, et pater
habens cicatricem, ut dicit Aristoteles in libro de anima,
libro: et hoc non fieret, si non esset decisio a membris.
Sed tamen alij dicunt: quod decisio fit ab humoribus, quæ
fit ab ultimo nutrimenti. modo nutrimentum non est
membrum sed humor. Sed ad primum quoniam
de patre truncato respondetur, quod Aristoteles de
generatione animalium vult. Quod hoc fiat et
Imaginabilem matris tempore coitus. Quare
imaginatio

imaginatio matris de Felthiope, generat filium
nigrum. et hoc etiam est verum de alijs opintibz.
Vnde refert Albertus magnus, quod quaedam
regina in coitu imaginabatur assiatem spe
lillum, depictum imagine magna et distorta,
et sic concepit et peperit filium nigerrimum. Ad
hoc respondetur secundum Avicennam, quod
imaginatio de casu facit homines adere, et de
lepra facit hominem leprosum. Sic etiam in hypo
sito, imaginatiua est superior formatiua factz
tate percipit formale quale factz imaginatum est.

¶ Vtrum semen vini ingreditur
substantiam et materiam factz.

¶ Et quod utrumque semen, tam patris quam matris
materiam, intrat substantiam embryonis. quia ut
hoc coagulatum intrat substantiam casei, ita haec
intrat substantiam ut coagulatum, et menstruum patris,
indinem habet lactis. Sed illa opinio non videtur
valere. Ergo et secundum Aristotelem, et semper
vnum alios philosophos. Quod semen vini non
intrat substantiam factz, quod probatur sic, quia
de materia et causa efficiens coinciderent, quod
est contra

125
est contra philosophum. Tenet consequentia,
quia semen vini non intrat substantiam factz, et
quod est principium efficiens ipsius pueri. Sicut
domus struere est causa efficiens et principium
ipsius domus. Item alio modo probatur. quia
eadem est materia nutrimenti et generationis,
secundo de anima. quia ex eisdem sumis et
nutrimur, ideo sterma non potest esse materia
nutrimenti secundum Auerroem. Vnde
secundum rei veritatem respondetur, quod semina
ambo etaudiuntur in matrice. Sed semen vini
disponit semen mulieris ad receptionem forme
seu animal, quo facto conuertitur in humidum,
et exaltatur per viros matricis, quod patet:
quia solum menstruum est materia factus.

¶ Quare matris auide et cupide attrahit
semen? quia ut dicit Auerroes. fuit
quedam puella in balneo, ubi sterma
iactum fuit, et illa puella ab attrahit
ione seminis concepit et peperit.

¶ Et secundum Auerroem, quod matris et natura
specifici attrahit ipsum semen, ut magnes ferrum
et agathis

et agathes chalybem, sic attrahit ipsum ad
suam perfectionem propriam.

De menstris.

Quare mulieres habent menstrua?

¶ Secundum medicos, quia sunt frigida respectu
virorum. Ergo totum nutrimentum non potest
converteri in eis sanguinem, et ergo magna pars
transit in menstrua. Quia in omni mense a
qualitate mulieris rigetatis, et sana, expelluntur, quia
ante triduum annu non fluunt. Etiam de
sana. Quia aliquae mulieres infirmae non pati-
untur menstrua.

Quare menstrua fluunt a mulieribus?

¶ Quia menstruum est materia venenosa. Nam
dicit Aristoteles in generatione animalium: quod
menstruum recens et fluens si tangat arborem vel
ramum arboris viridem, talis arbor desecatur et
deficit. Item dicit Aristoteles: si canis gustaret de
menstruo, heridus esset rabidus; et si muscae
tangantur ab ipso, illo die moriuntur. Et ergo,
natura sagax omni mense expellit velut a
venenis menstruum, sanguinem inimicum vitae
contrarium

contrarium. Ergo retentum a mulieribus
vtra debitum tempus, secundum Aristotolum, inducit
et pessimas infirmitates, scilicet synepem et
ecstasy.

Quare ante 13 annum non
fluunt menstrua?

¶ Quia iuvenulae sunt calidae, ita scilicet quod bene
digerunt totum cibum. Ergo menstruum in eis
non generatur ante illud tempus, et per consequens
non expellitur, et hoc est verum, nisi turbitas vel
malitia complexionis impediat.

Quare mulieres post quinquagesimum
annum non patiuntur menstrua
ut patet in nobis?

Adde decem tribus mulierum menstrua cessant
Ad quinquaginta durat purgatio tota.

¶ Quod mulieres veteres sunt steriles, ergo non
habent menstrua. Alio modo respondetur, et melius, quia
tunc natura est debilis et sic non potest ipsum esse,
illud praesentia debilitate. Ergo generatur in eis
maximalis quantitatis immundities, in una massa
et sic efficiuntur ita immunda, ut suo aere
inflantur

inficiantur homines, et ergo sunt in sic
tubis abundat et alia mala. Ergo secundum
consilium medicorum, abstinerendum est a talibus
venulis.

Quare multos saliter existentes
veneno non inficiant semetipsos?

Quia venenum non agit in seipsum, sed in
aliud sibi obiectum. Aliter respo. dicitur et notum
quia consuetum est multitudine saltem naturam
habere, ergo eis non nocet. Refert enim Albertus
Magnus de quadam puella, quae in Colonia ad
ipsum dicebatur, comedit omnes araneas, nihil
ei nocentes, sed fuerunt ipsi aibz affissimus. Et
dicit Aristoteles, in libris de Regeinae principum
ad Alexandrum Regem et narrat et de quadam
puella quae in iuventute fuit nutrita veneno. Et
hoc dicit commentator in secundo Physicorum. quod
quidam homines consueverunt comedere venenum
sic, quod erat eis aibz quotidianus.

Quare mulieres impregnatae non
patiuntur menstrua?

Quia hinc menstruum transit in lac, et in nobis
mentum fetus. Ergo mulier impregnata quando
patitur

128
patitur menstruum, hoc est signum aborti,
oris.

Quare inter primos menses, mensi-
uum mulieris impregnatae
adhuc fluit?

Quia propter puritatem et novitatem pueri,
quia adhuc non potest sumere totam materiam
menstrualem.

Quare femellae animalium brutorum
ut volucrum et piscium non pati-
untur menstrua?

Quia per Aristotelem et Albertum, quod in brutis
gravidis menstruum transit in materiam pilorum
in piscibus transit in squamas, et in avibus in plumas.
Et ex hoc considerandum est, sic esse verum, quod
inter bruta animalia femellae frequenter magis
sunt gestatae quam masculi, et femellae piscium
magis sunt squamosae et femellae avium ma-
gis sunt pennatae etc.

Quare menstruum recipit nomen
a mense?

Quia est spacium temporis mensurandi motum
Luna. quia Luna motum suum
perficit

perfiat in viginti novem diebus, et 14 horis.
Modo Luna habet dominium in humidum, ut patet
secundo Meteororum. Sed quia menstruum est
humidum, ergo capit denominationem a mense.
Nam humidum crescit Luna crescente, et ipsa
deficiente deficit.

Quare quaedam mulieres duobus partibus
talem fluxum et quaedam brevibus, quaedam
per 6 dies, quaedam per 7, aliae vero per tres,
ut frequenter in omnibus?

Quod quaedam sunt frigidiores, ergo plus genera-
tione in eis de menstruo, et per consequens legiore
expellitur, et aliae sunt calidiores, ergo minus
generatur, et in breviori tempore expellitur.

Quare ubi reservatur menstruum ante
fluxum?

Dicunt aliqui, quod in matrice, sed Avicenna hoc
reprobat, et dicit, quod matris est locus generationis
sed tale menstruum ad generationem nihil facit.
Respondet ipse, sicut dicebatur de fluxu hae morboi-
dum: quod quaedam vena circa spinam dorsii
ipsa menstrua reservat. Et huius signum est, quia
mulieres istae, tempore menstrui maximum patiuntur
dolorem

dolorem dorsii, propter eius expulsionem à natura.¹²⁹

Quare virum menstruum, quod omni te-
mpore expellitur, et menstruum,
de quo factus generatur, sint idem?

Quod non, quia primum est impurum et
male dispositum ad generationem, sed secundum
est valde purum et clarum, et ergo sanguis ille
est aptus generationi.

Quare Mulieres impregnatae tempore
menstrui, generant filios leprosos
et imbecilles?

Quia menstruum est venenosum, imo vene-
renosissima est mulier menstrua. Modò ut
patet in libro de causis, causa volent in esse,
dicitur, etiam per philosophum. Effectus generat aliquam
similitudinem suae causae. Ergo ille natus male
disponitur.

Quare Mulieres non uniformiter, eodem
tempore mensis, patiuntur menstrua,
quia quaedam in novilunio, quaedam in
plenilunio, quaedam in defectu Lunae?

Quod propter diversas complexionem mulierum.
Unde licet omnes mulieres respectu virorum sunt
phlegmaticae,

phlegmatica, tamen mulieres inter se sic habent
quod una est magis sanguinea alia magis cholera,
et quomodo qualitas lunatio habet quadras
sic illae habent quatuor complexiones: prima est
sanguinea: secunda cholera et. Mulier sanguinea
patitur in prima quadra, cholera in secunda:
melancholica in tertia, et sic de alijs.

Quare mulieres sanguineae patiuntur
fluxum menstrui in prima quadra?

Et secundum Galenum in libro Aphorismorum et
secundum Gilbertum in sex principijs, quod mne
male, additum suo tali, facit ipsam magis tale. Ergo
prima quadra lunae mulieri sanguineae auget
sanguinem, ergo fluxus sic expellitur. Etiam respo
ndetur, quod luna noua recipit iuuenes, quia
tales sunt magis sanguinei quam senes, iuxta
hanc Versum:

Luna vobis votis, iuuenes noua luna
requirit

Quare tam frequenter oes mulieres
in fine mensis patiuntur me
nstruum?

Et quia generaliter omnes mulieres sunt
phlegmaticae

phlegmaticae. Modo vltima quadra est cholera, 130
gmatica. Alter respondetur, quod hoc est
defectum: ergo in eis frigiditas operatur,
ad multiplicandam illam materiam, et materia
multiplicata tunc expellitur.

Quare in tali fluxu
mulieres patiuntur dolores?

Respondetur, quia est similis dolori stranguria
a proiectionis vine palatim et guttatim.
quia sicut stranguria, quae fit potu indigesto
vias vinales subtilis laedit, sicut contingit
post balneum: sic etiam materia menstrua,
quae est, quae terrestis et indigesta laedit vias,
per quas digeri debet et transit.

Quare post fluxum non iterum

Mulier facile coarctat

Et quia tunc melius est disposita ad conceptum
nem, quia est mundata a menstruis. unde
legitur in exodo, cum Iudaei essent in aegypto
breui tempore augebantur super aegyptios. Fluxus
non fuit alia ratio naturalis, nisi quod viri
Iudaei non coibant cum mulieribus, nisi essent
purificatae

inificata et mandata à mensuris, quia
tunc erant apta ad concipiendum.

Quare color mulierum mensuris
suarum mutatur in pallorem?

Quia tali tempore calor recedit ab omnibus
membris exterioribus, ad membra interiora, ad
inuandam naturam et expellendum menstrua,
qua priuatio caloris facit pallorem in facie.

Aliiter respondetur, quia mensurae sunt crudae
mores ergo ipsis fluentibus possunt decolorare faciem
et per consequens, inducunt pallorem.

Quare naturaliter menstrua abhorret
cibum capere?

Quia natura plig laborat ad expulsiōem mensuraj,
quam ad digestionem, ergo si caperet
cibum, ille maneret crudus. Ergo natura sicut
hoc non admittit.

De sterilitate.

Quare quaedam mulieres sunt steriles
et non concipiunt?

Quia secundum medicos, quod propter multas causas
Prima

Humanae. quia in matrice sunt septem cellulae
la et receptacula seminis, et tot possunt natu-
raliter generari pueri, in quot cellulas semen
quiderit et diuisum fuerit, quia tres cellulae sunt
in dextro latere, et illis generantur tres masculij
et 3 sunt in sinistro latere, in quibus generan-
tur tres foemellae. Sed alia est in medio —
illarum, ubi antiquij Authenticij dicunt generari
Hermaphroditem o hominem habentem me-
mbrum utriusque sexus. Si ergo mulier pareret
ultra septem pueros, hoc potius fieret miraculo,
se, quam naturaliter.

Quare gemelli sunt semihomines, et
non ita fortes sicut alij? videntur
liger, ipsi pro dimidio homine in
duellis detingentes.

Quia semen et materia, quae deberet transire
in vnum fatum, ~~quod~~ cecidit in duos, et ergo
debilitantur, et secundum rei veritatem, non diu
sane frequentiter viuunt.

De hermaphroditis.

Quomodo generantur Hermaphrodita?

Respondetur

¶ per talem modum, quia in matrice sunt 3
cellule principales, vna in dextro latere, altera in
sinistro, tertia vero in medio, in quam semen
elapsum dicitur generare hermaphroditem per
talem modum. quia natura semper tendit ad
melius, ergo intendit semper generare masculum
et nunquam foemellam. quia foemella est vir
occasione nati, et monstrum in natura ut patet
in libro de animalibus. ergo quandoque generatur
masculus, quo ad oia membra principalia, sed
tamen propter malam dispositionem matris
et obiecti, et secundum inequalitatem seminis,
cum non posset perficere masculum perfectum, sic
generat foemellam, ut hermaphroditem. Et ergo
dicunt naturales, quod hermaphroditas sit impu-
tens in membro virili, ut patet per experientiam.

Quare natura non disponit in eo duo
membra virilia, vel duo foemalia,
sed semper vnum virile, et aliud
foemiale.

¶ quia natura tunc faceret aliud frustra, quod
est contra Aristotelem in multis scilicet in tertio
de anima, et quarto metaphysicorum, ubi dicitur
quod natura nihil facit frustra et deus
Quiritur

¶ Vtrum ille sit habendus pro viro
vel muliere?

¶ Consideranda est quantitas viri membri per
quantitatem alterius membri, et debet considerari
in quo membro sit potens in actu venereo, et si
secundum actum muliebrem, tunc est mulier
si secundum actum virilem tunc est vir.

¶ Vtrum debet baptizari nomine
viri vel mulieris?

¶ Quod nomine viri. Ratio est, quia nomina
inponuntur ad placitum, et secundum nome
dignitatis debet baptizari. quia omnis vir dignior
est muliere: quia omne genus plantarum est
suo passo, ut dicit Aristoteles 3° de anima.

¶ Vtrum debet stare in iudicio loco
viri vel mulieris?

¶ secundum Regulam Juris, quod primo de-
bet iurare, antequam admittatur ad iudicium,
quo membro posset ubi, et secundum hoc est
admittendus, iuxta usum et potentiam illius
membra. Et si uteretur ambobus membris au-
qualiter, tunc secundum sanctam matrem Ecclē-
siam non est tolerandus. Ex quo etiam
queritur

quæritur, et soluitur tale problema. Vt
esse possit processus ad sacros ordines?
respondetur secundum iam dicta.

De monstris

Quæ natura facit monstra?

Quæ quæ sit, et patet secundo Physicorum, quod
si non, tunc mutaretur suo fine, nam expressi-
vis semper incipit producere id quod melius et
perfectius est, sed tandem ex mala dispositione
materie, et inflexu constellationis specialis
non potius potens est perficere, et sufficienter
producere intentum, ergo producit illud quod
potest. Ut contingit temporibus Alberti, quod in
quodam villa vacca peperit vitulum semihomi-
nem, sicut rustici suspicantes de pastore, ipsi rei
vanam causam impulerunt, et tandem ipsam
cum vacca volebant evocare. Sed Albertus
Astronomicus, expertus, agnoscens rei veritatem
ex constellatione speciali hoc factum esse dixit et
pastorem a manibus eorum redemit. Hæc sunt
verba Alberti: Vidimus hic corpora eorum in
nullo erant coniuncta, nisi dorso quæ habebant
duo capitula,

quatuor pedes, quatuor manus
habitant ad quantumque partem vertebantur.
Verba Alberti: vidimus hircum, non habentem
alios, nisi pedes anteriores, et partem
posteriorem, et culum, et pedes se super
terram. Verba Alberti: Narraverunt
nobis, quod duo homines fuerunt in dorso iuncti
et erant contraria complexionis, et unus
erat fundus, alter fuit mansuetus et vixit
per duos annos, et unus prius moriebatur,
alter vero tandem supervixit, donec ex febre
interfectus moriebatur, quæritur quomodo ha-
bant?

quod per talam nudum, quia lumen fundit
et cellulas matris, quod pro generalitate horum
sufficiat: tunc forte quandoque contingit
interstitium pellis, medians inter duas
cellulas unumque, et in dorso ramificatur et
continuantur, habentes duo capita distan-

Quæritur sit unus homo vel duo?

Secundum Aristotelem, respiciendum est ad
cor, unde

207 *ad 2° q^o 1° : duo corda, duo m^o*

*generatur cum hinc generatur cum
magis, vel cum sex digitis in
una manu, vel cum 4 ~~digitis~~?*

*Primum dicitur, quod est p^o excessu
non magis, et nimiam abundantiam unde
natura materia superflua, tunc generatur
cum magis, vel sex digitis, vel quatuor
digitis, vel aliam superabundantiam membrorum
et quando materia deficit, tunc generatur
membra minus quam deberet, vel pauciora
membra. Et sic Albertus in Averrates distinguit
inter p^o naturam, quantitatem discretam
et naturam.*

Quod dicitur sic in natura.

*Et dicitur p^o naturam; omni occasione n^o
est naturam, sed multo esse p^o naturam
est, et sic. Minor prohibetur quod natura
natura in interdicit generare feminam, sed per
naturam generat quandam feminam
naturam. Et sic dicitur in distinctionem, et sic
naturam.*